

Montse Sanjuan

**ANNA
GRIMM**

**MEMÒRIA
MORTAL**

Pagès editors
LLEIDA, 2018

PRÒLEG

OCTUBRE DE 1988

*L*A MÀ. AQUELLA MÀ DEL PAU EM VA SALVAR de la bogeria. Potser li feia mal de tant com l'hi premia però ell, pobret, no es va queixar. Veure el taüt blanc del Genís entrant a l'església va ser suportable gràcies al meu fill gran de sis anys. Escoltar les paraules, de tan tendres gairebé absurdes, del capellà, no em va fer embogir perquè la mà del Pau no em va abandonar. Només tenia allò que m'enganxés al món. Sentia el silenci del meu home, els planys dels parents plorant al meu costat o els cants de les beates responent les oracions però jo només m'imaginava el "Dolcet" allà dins d'aquella caixa, sol, espantat i mort de fred. Quina bajaranada! Mort, sol, espantat i mort de fred ho estava des de feia tres dies, quan el vam trobar a la séquia on algun desgraciat l'havia abandonat després de fer-li tant de mal com va poder.

CAPÍTOL I

LLEIDA, FEBRER DE 2013

NOMÉS PARLARIA AMB LA GRIMM. LA CONEIXIA dels diaris i el que havia d'explicar ella ho podria solucionar. La dona sostenia la bossa amb força, amb un gest ferm que anunciava que no es mouria d'allí fins que no l'atenguessin com ella desitjava. Havia arribat a la comissaria de Lleida a primera hora del matí d'aquell dijous i amb decisió havia proclamat a qualsevol que se li atansés que es quedaria dreta fins que no se sortís amb la seua. Propera a la setantena, molt blanca de pell, amb unes ulleres fosques que li quedaven una mica grans i un cos petit i arrodonit a causa dels anys, la Cinta Armengol no pensava obeir els diferents agents que l'havien intentat dissuadir de les seues intencions.

L'havien informat molt amablement que posés una denúncia però ella volia entrevistar-se amb la sergent. Que actuarien en conseqüència. Però la dona no els escoltava. La Grimm. Ella era l'única que la podia ajudar. Sentia un neguit per dins des de feia hores i la sensació que havia passat alguna desgràcia. Tot el seu posat reflectia l'alarma que experimentava aquella dona. Però els policies desconfiaven. D'altres avisos havien quedat en res i tot acabava en un viatge perdut.

La sergent Anna Grimm, cap de la Unitat d'Investigació Criminal de la regió de Ponent, asseguda al seu despatx, atenia les paraules de la Míriam, la seua secretària, que l'assabentava d'una ciutadana que insistia a tenir una entrevista amb ella.

—I què vol?

—No ho sé, Anna. Però diu que ha de contar uns fets inusuals al seu carrer i que només te'ls referirà a tu. Des de les set del matí que s'espera. Sembla sincera. Però ves a saber!

—Li heu comunicat que ja passarà alguna patrulla per la zona?

—Sí. Però no vol marxar de cap manera.

—Està bé. Fes-la pujar.

L'Anna, que estava revisant uns expedients, tenia ganes de descansar una estona de tanta paperassa i va sentir curiositat pel que li explicaria. Una mica de canvi la distrauria. Així que va apartar l'ordinador i les carpetes que tenia a la taula i es va disposar a rebre la dona.

La Cinta Armengol va entrar nerviosa. Just en veure la sergent, que l'esperava amb posat seriós, se li va notar una expressió d'alleujament i mentre encaixaven les mans va fer un sospir com si es tragués un pes del damunt en un instant.

—Vostè dirà —va animar-la la Grimm, ara una mica dubtosa del profit d'aquella trobada.

—Bon dia, em dic Cinta Armengol i ja l'hauran advertit que necessitava parlar amb vostè... Bé. Potser es pensarà que soc una vella avorrida però no és així. Sempre he estat respectuosa...

—Vagi al gra, si us plau —va impacientar-se l'Anna.

—Sí, sí, perdoni... Visc en una casa adossada i els envans no tenen el gruix que haurien de tenir. De vegades, intimitats o confidències travessen les parets i els veïns sabem més de la vida dels altres del que voldríem.

—Senyora...

—Sí. Sí. Perdoni, ara m'hi poso. Però, comprendrà, quan acabi d'exposar-li el que sé, per què estic tan amoïnada —va disculpar-se mentre acomodava millor el seu cos a la cadira.

—Digui, doncs.

—Ahir a la casa del costat feien una celebració. Hi viu un matrimoni i crec que el seu fill amb la parella hi anava a sopar. Se'ls sentia brindar i cridaven i reien eufòrics. La qüestió és que de cop i volta es va acabar tot aquell enrenou festiu. I feien molt de xivarri, li ho garanteixo. El meu veí té una bona veu i parla sempre fort com si tingués por que els de la vora no l'entenguessin. Bé, com li deia, la festa es devia acabar sobtadament. No els he tornat a sentir. I d'aquella casa no n'ha sortit ningú des de llavors. I francament, he mig dormit amb el cor encongit tota la nit. He estat a l'aguait per si se sentia algun so però res. Estic preocupada que no hagin patit algun ensurt.

—Es van produir sorolls de mobles, crits de discussions o alguna baralla... que la fes sospitar que es trobaven en perill? —va preguntar l'Anna, cada cop més interessada.

—Doncs hi va haver uns instants de calma. No sé com dir-l'hi, un silenci sobtat... però després vaig sentir sorolls de plats, com si caiguessin a terra, renecs, xiscles... i després, silenci. He passat una nit molt dolenta fins que a primera hora m'he decidit a venir a comissaria.

—Quina hora era més o menys?

—Més de les dues de la matinada. N'estic segura. Havia mirat el rellotge feia poca estona perquè amb tant d'escàndol em costava d'agafar el son —va puntualitzar la Cinta, molt ferma en les seues afirmacions.

La dona, al mateix temps que esgranava el seu relat, revisava la cambra, i s'esforçava a copsar quins documents hi havia damunt la taula. Com si volgués fer una foto amb la mirada, que passejava per l'habitació sense parar.

“Si inspecciona el veïnat com aquest despatx, potser que me’n refiï”, es va dir mig somrient la Grimm.

—Els coneix? Sap el seu nom?

—Sí. I tant! Són els amos de la joieria Boronat. Fa anys que vivim al barri i encara que el Robert Boronat i la seua dona, la Iolanda, són molt tancats i poc donats a la xarrera, tinc un cert tracte amb ells. La Iolanda de vegades llegeix en algun banc del jardí comunitari i parlem de cuina o dels programes de la tele, però no gaire... Són bastant estirats.

L’Anna Grimm va valorar el discurs amb tota mena de detalls i va decidir que hi aniria a donar una ullada. No pintava com un conte inventat i se li podia atorgar un marge de credibilitat. Era curiós que, atenta com havia estat la senyora Cinta Armengol, no hagués sentit els veïns a partir d’una hora en concret. Sobretot que la celebració es clogués amb trencadisses o crits. No era gaire corrent, allò. Encara que tot plegat podia tractar-se d’una disputa familiar. Grups que brindaven alegres a l’inici de la festa i que, a mesura que l’alcohol desapareixia de les copes, acabaven en fortes discussions i retrets.

Però era un matí tranquil i es podia escapar de la comissaria.

—Esperi uns segons.

L’Anna va sortir del despatx i va dir al caporal Magrinyà, un dels membres del seu equip, que truqués a la joieria per si el propietari havia comparegut a la botiga o si en tenien alguna notícia.

Al cap d’una estona li van confirmar que ni el Robert Boronat ni el seu fill no s’hi havien presentat però que no era rar. L’encarregada tenia claus i molts matins els propietaris apareixien més tard.

Va agafar la jaqueta i la seua llibreta de notes. No sabia ben bé amb què es trobaria, però l’interès o la preocupació d’aquella dona que l’havien portat als mossos l’empenyien a comprovar-ho.

—L'acompanyarem a casa i aprofitarem per trucar a la porta dels seus veïns.

Va ordenar a l'agent Pau Caralt, que amb la mossa Mar Carbonell completaven la unitat, que anés amb elles. Van dirigir-se cap als afores de Lleida en una urbanització de xallets adossats de les moltes que havien crescut als voltants de l'antiga carretera d'Osca.

Van fer el trajecte d'un parell de quilòmetres en pocs minuts. La Cinta Armengol es mostrava més expectant i gairebé emocionada conforme s'atansaven.

“Ja tenim aquí una nova Miss Marple”, va somriure l'Anna recordant el simpàtic personatge d'Agatha Christie.

Quan van ser davant de la casa, van creuar un petit jardí fins a la porta, que estava tancada. Van comprovar que el pany no estava forçat. Cap soroll no sortia des de l'interior. Un silenci carregós que només el trencava la melodia del timbre, insistent i inútil.

—No m'agrada gaire això, Anna. Hi ha els llums encesos —va observar el Pau, que guaitava des d'una finestra que donava al jardí.

—Pots veure alguna cosa més? —va preguntar l'Anna.

—Això és la cuina. Hi ha plats bruts, la cafetera mig preparada, i des d'aquí no es veu cap moviment al menjador.

—Avisa un cotxe i també els de la científica. Crec que hauríem d'entrar —va ordenar seriosa la sergent.

Mentre esperaven davant de la casa, l'Anna es va sentir en tensió. Recelava de la inactivitat que s'havia instal·lat al domicili dels Boronat des de la matinada. Va mirar el rellotge impacient. Els minuts se li feien molt llargs.

CAPÍTOL 2

BARCELONA, GENER DE 1939

L'ARNAU TRAVÉ VA PASSEJAR-SE PER DARRER COP pel seu establiment del passeig de Gràcia. Ja feia més de dos anys que estava tancat. Ara es trobava ruïnós i ple de brutícia i de pols. Al començament de la guerra, havien abaixat les persianes definitivament però això no havia impedit que grups de milicians hi entressin i s'haguessin emportat els pocs mobles que quedaven. La seua estimada joieria, la dels seus pares i avis, ja no existia. Les parets buides i despintades, el terra de fusta arrencat, la humitat que s'havia ensenyorit de l'espai... Endarrere quedaven els anys en què els marits anaven a comprar les fascinants meravelles que després regalarien a les seues dones o potser a les amants de torn. Les llums rogenques i verdoses de les làmpades Tiffany il·luminant els racons de la botiga romandrien en el seu record. Mai més no tornarien aquelles èpoques.

Evocava de petit les absències del pare, el Lluís Travé. Els seus viatges a Londres o a Zuric a l'encontre de la seua passió. Les joies. S'havia proposat tenir una col·lecció privada que rivalitzés amb les millors. Amb el temps s'havia procurat una xarxa de "confidents" en diferents capitals europees que l'avisaven quan un marquesat hongarès s'arruïnava o antics

nobles de la Rússia tsarista volien desprendre's de part dels seus tresors.

El pare havia mort poc abans de l'inici de la guerra. Millor. No hauria suportat separar-se de la seua estimada col·lecció. La guerra, sí. L'exili, també. Però abandonar les joies hagués estat massa dolorós per a ell.

L'Arnau, que ja tenia vint-i-tres anys, havia estat rebutjat per lluitar a la primera línia. Una coixesa de naixement l'havia deixat lliure del servei i s'havia pogut quedar a Barcelona a fer companyia a la mare. Havien malviscut des que va començar la guerra. No només va ser la misèria i la fam que van patir, sinó també la constatació de l'enfonsament del seu món. Molts dels parents i amics havien mort o havien fugit. I finalment els tocava a ells abandonar Barcelona. En aquelles darreres setmanes, s'havia convençut que acabarien morts per culpa dels bombardejos que enderrocaven la ciutat. La mare volia marxar cap a França, allunyar-se de l'horror de la destrucció i la barbàrie, i ell hi va estar d'acord. A Barcelona no els quedava res. Ni il·lusions ni ganes de viure.

Però havien de prendre decisions, perquè l'herència del pare encara era seua i ningú els l'havia pres. Només començar les hostilitats, la mare va insistir a amagar-la. Sempre amb la inquietud que no els hi trobessin, mai no la van utilitzar per poder menjar amb regularitat o per escalfar-se a l'hivern. Temien cridar l'atenció. Tanmateix, en aquest viatge cap a la incertesa, les joies no els podrien acompanyar. Les havien de deixar.

Estaven al corrent que el Gabriel Boronat, l'antic ajudant del Lluís Travé a la joieria, havia tornat del front. L'havien ferit greument però s'estava recuperant. La mare i ell l'havien visitat. En una d'aquestes reunions, havien calibrat la possibilitat que la col·lecció la guardés ell. Quan parés tot aquell horror, i si ells podien regressar, ja la recuperarien. El Gabriel es mostrava reticent.

Director de la col·lecció: Sebastià Bennasar

© Montse Sanjuan Oriol, 2018

© d'aquesta edició: Pagès Editors, SL, 2018

Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida

www.pageseditors.cat

editorial@pageseditors.cat

Primera edició: febrer de 2018

ISBN: 978-84-9975-944-9

DL L 35-2018

Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, SL

www.bobala.cat

« imprès a **lleida** »

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.